

LANEKO MORAL JAZARPENAREN PREBENTZIORAKO PROTOKOLOA

2010eko ekainaren 10eko, ebazpenaren arabera; laneko zuzendariarena, 2008 eta 2009 urteetako Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako ikastolen hitzarmen kolektiboaren eranskina, "jazarpen moral edo sexualaren prebentziorako protokoloa" izeneko, erregistra, gordaila eta argitara dadila xedatzen duena.

Pertsona orok du errespetuzko tratua, duintasunaren eta moral osotasunaren babesa eta diskriminazio ezaren eskubidea. Eskubide hauek aintzat hartuz gure ikastolako langileek tratu berdintasun hau bermatua izan dezaten neurri batzuk hartzea beharrezkotzat jotzen da. Era berean, jazarpen mota guztiak, edozein langileri zor zaion duintasun eta tratu zuzenaren aurkako erasoak izatez gain, ez onartuak eta ez baimenduak izango diren hutsegite larriak izango dira, eta horrela egongo dira jasota hutsegite eta zigorren atalean.

Guzti hori dela eta, Orereta Ikastolak protokolo honen bidez, lanean sortutako moral-jazarpenaren arazoa beharrezko bermeekin arautzeko konpromisoa hartzen du, bai aurrea hartzeko, bai jazarpenaren ondorioz sortuta erreklamazioak konpontzeko, horretarako informazio, formazio, jarraipenen eta ebaluazio estrategiak erabiliz. Ezarritako xedapenak betetzea eta guztion lankidetzan bermatzeko beharrezkoak diren ahaleginak hedatzea, Ikastolako langileen, zuzendaritzaren eta, orokorrean erabiltzaile guztien ardura izango da.

APLIKAZIO EREMUA

Protokoloa Ikastolako langile, bai bere erantzukizun legalaren menpe dauden guztiei dagokie, inongo bereizketarik gabe ez harreman laboralagatik ezta bere iraupenagatik ere, eta lan-jardueren esparru osoari eragiten dio, edozein dela ere berau burutzen deneko espazio fisikoa.

Edozein langilek, erasoren bat jasan duela kontsideratzen badu, erreklamazio bat aurkezteko eskubidea du, jazarpenaren erreklamazioari buruzko informazioa inplikatu guztien intimitate eskubidea babestuz erabiliko delarik, intimitate eskubide eta konfidentzialtasuna zainduz.

MORAL-JAZARPENA

Langile batek edo langile talde batek, bakarkako edo taldekako beste langile, guraso, ikasle edo zuzendari-kudeatzaile edo langile talde baten eskutik jasaten duen edo duten psikologia-indarkeria, bidegabekoa, muturrekoa eta neurritz kanpoko, era sistematiko eta errepikatuan, denbora luzez eta lantokian, biktimaren komunikazio sareak suntsitzeko, bere autoestimua hondatzeko, eraso jasaten duen langilearen lan-baldintzak nahita degradatzeko eta horrela, azkenik, pertsona horrek edo horiek bere edo beraien lana utz dezaten lortuz, haien duintasunean etengabeko kaltea sortuz.

Moral-jazarpenaren elementu nagusia langilearen duintasun profesionalean eta pertsonalean ondorio kaltegarriak eragiteko helburua izatea da, aldezturik emaitza

kaltegarri hori lortzeko prestatua. Gertakariaren adierazpen moduak era askotakoak eta anitzak dira; bere baitan ditu edozein jokaera, adierazpen, ekintza edo eskaera diskriminatzaile, iraingarri, erasotzaile edo bortitz, edota lankideak bizitza pribatuan bidegabe sartzea.

Moral-jazarpenaren adierazpen moduak era askotakoak eta anitzak dira eta ondoren jasotzen diren balizkoak bere baitan dituen arren, ez dute zerrenda itxi bat osatzen. Adibide modura, eurak bakarrik edota beste batzuekin batera, justifikazio gabeko moral-jazarpenaren jokabideren bat adierazten duten jokaerak, ondorengoak dira:

- Biktimari besteekin (erasotzailea bera barne) modu egokian komunikatzeko aukerak murrizteko helburua duten zuzengabeko eginbideak: biktimari ez-ikusiarena egitea, era sistematikoan eta arrazoirik gabe biktimak egindako lanak kritikatzeko, bere bizitza pribatua kritikatzeko edo mehatxatzeko, bai hitzez bai idatziz.
- Biktimaren harreman sozialak ekiditea helburua duten eginbideak: bere lankideengandik isolatzen duten lanpostuak ezartzea edo lankideei biktimarekin hitz egin dezatela debekatzea.
- Lan mailan edo pertsonalki biktimak duen izen ona galtzea helburu duten eginbide edo zurrumurruak: biktima irringarri uztea edo izen ona kentzea, bere bizkar gaizki-esaka aritzea, bere erabakiak uneoro ezbaian jartzea, lan umiliagarri bat egitera behartzea edota bere erlijio edo politika-sinesmenen aurka jotzea.
- Biktimaren lan-jarduera edo lan-ahalmena murriztea helburu duten eginbideak: inolako lanik ez agintzea, ezertarako balio ez duten lanak agintzea, zentzurik gabek edo iraingarriak.
- Biktimaren osasun fisiko nahiz psikikoa erasotzea helburu duten eginbideak: asmo txarrez lan arriskutsuak edo osasunarentzat bereziki kaltegarriak diren lanak egitera behartzea edo fisikoki mehatxatu edo erasotzea.

Honetaz gain, Leynman Inventory of Psychological Terrorization (LIPT) erreferentzia baliagarria izango da moral-jazarpenaren jokabide edo modu ezberdinen deskribapenerako.

PROZEDURA

Lehen aipatutako jokaeraren bat gertatuz gero, pertsona bakoitzari dagokio iraingarria eta onartezina iruditzen zaion jokabidea zehaztea, eta horretarako egokiena iruditzen zaion pertsona edo egiturarengana jo dezake. Ikastolako egiturek (zuzendaritzako kideek, langileen ordezkariak, artezkaritzak,...) auzi-jartzailea aholkatzeko eta laguntzeko konpromisoa edukiko dute, beti ere protokolo honetan agertzen diren prozedurez informatuz eta honen aplikazio eskaeran langilea lagunduz.

Laneko moral-jazarpenari buruzko erreklamazio edo kexa bat konpontzeko hauek dira eman beharreko urratsak:

1. Egoera gatazkatsuen jakinarazpena

Auzi-jartzaileak edo erakundeak identifikatutako banakako eta taldeko kexa edo erreklamazioa idatziz aurkezten duenean hasiko da beti prozedura (1. eranskina). Aipatu

kexa, itxitako gutun-azal batez jakinaraziko zaie bai Ikastolako zuzendari nagusiari edo etapako zuzendariari eta langileen ordezkariari, prozedura honetaz aditzera emanaz.

2. Kexaren edo erreklamazioaren bideratzea

Prozedurari hasiera emanaz, Ikerketa Batzordea eratuko da langileen ordezkariak izendatutako Bitartekari batez eta ikastolako titularrek izendatutako beste Bitartekari batez osatuta. Aipatutako Bitartekariak, Ikastolako partaideak zein kanpokoak izan daitezke. Emakumeen eta gizonen arteko parte hartzea zaindu beharko da. Ikerketa Batzorde honen eginkizuna kexaren kudeaketa eta ikerketa izango da, bi alderdien arteko adiskidetzea, eta jazarpen-salaketak konpontzeko proposamenak aurkeztea, beti ere konfidentzialtasun, menpekotasunik ezaren eta neutraltasun printzipioetan oinarrituz. Kexa jaso eta Ikerketa Batzordea osatu ondoren, auzi-jartzaileak kexaren erantzukizuna egozten dion pertsonari salaketaren berri eman beharko dio Batzorde honek. Jakinarazpen hau konfidentzialtasuna bermatuko duen edozein bitarteko erabiliz burutu daiteke. Inplikatuak aukeratutako Bitartekariak atzera botatzeko eskaera egin dezakete arrazoi justifikatuak argudiatuz: odolkidetasuna, ahaidetasuna, frogatutako adiskidetasuna ala areriotasuna,... Bitartekariak ere, era berean, arrazoi berberak medio uko egin dezakete. Aipatu eskaerak ikastolako Segurtasun eta Osasun Batzordera eramango dira eta beronek berehalako erabaki bat hartu beharko du.

3. Ikerketaren garapena: ebazpen informala eta eginbide formala.

Ebazpen informala

Jazarpen, kexa edo salaketa zuzenean inplikaturako aldean artean modu informal batean konpontzeko bideak jarriko dira. Bitartekariak, 21 eguneko epe barruan, aldean arteko elkarrizketaren bitartez (Adiskidetze Bilerak) adostasuneko ebazpen batera heltzeko ahaleginak egingo dituzte. Aipatu, bileran hartutako erabakiak isilpeko izaera izango duen akta batean jasoko dira eta eskuragarri egongo dira, bai ikastolaren zuzendaritzaren edo titularren ordezkariarentzat eta baita langileen ordezkariarentzat ere. Erreklamazioari bide eman zion jokabidea eten eta bileran hartutako erabakiak aintzat hartzen direla bermatzeko, Bitartekariak beharrezko ikuskatze eta behaketa lanak burutuko dituzte. Alde inplikatuak ebazpen informala bidezkoa ez dela edo arrakastarik ez duela izan irizten badute, ekinbide formalera jo dezakete.

Eginbide formala

Ikerketa Batzordeak gatazka zehatz-mehatz aztertuko du; horretarako, auzi-jartzailearekin elkarrizketak burutuko dira eta ikerketaren garapenean zehar erreklamazioaren harira egoki ikusten dituen edozein pertsonen adierazpen eta hauekin izan beharreko bilera eskaerak luza ditzake. Era berean, prozeduran zehar inplikaturako aldeek konfiantzazko pertsonen laguntza jaso dezakete, ikastolan bertan lan egin ala ez. Beharrezkotzat jotzen den kasuetan kanpo-aholkularitza ere eskatu ahal izango da. (Aholkularitza horretan esku hartzen duenak ere konfidentzialtasunez jokatu beharko du).

4. Gatazkaren ebazpena eta neurrien hartzea

Erreklamazioa ebaluatu eta egiaztatu ondoren, Ikerketa Batzordeak ikerketaren emaitzen berri eta konponbide proposamenak emanaz txosten zehatz bat aurkeztuko die bai ikastolaren zuzendaritzaren edo titularren ordezkariari eta baita langile ordezkariari

ere. Txosten hau zuzenean inplikaturako aldeei ere igorriko zaie. Txostenarekin bat egingo ez balute, Ikastolako Segurtasun eta Osasun Batzordearen aurrean errekurritu dezakete. Salaketa jasotzen denetik ebazpen txostena aurkezteko gehieneko epea 60 egunekoa izango da. Ikerketa Batzordeak auzi-jartzailearen egoera babesteko beharra ikusiko balu, zenbait prebentzio neurri ezarri ditzake (auzi-jartzailea eta ustezko erasotzailea lan-espazio ezberdinetan banatuz, haien ordutegiak aldatuz,...). Neurri hauek auzi-jartzaileari inoiz ere ez diote ekarriko lan-baldintzen kalte edo galerarik. Epe hau bete ezean, atzerapenaren arrazoiak xedatzeko edota erreklamazioa ebazteko gaitasun eza azaltzeko txosten bat aurkeztu beharko da.

5. Konfidentzialtasunaren babesa

Prozesu hauekin lotutako agiri eta eginbide guztiek isilpeko izaera dute eta datuen babeserako arauen eta oinarrizko eskubideen pean izango dira.

PROTOKOLOAREN INDARRALDIA

Protokolo honen edukia nahitaez bete beharrekoa da, eta indarrean jartzen da Ikastolako langile guztiei komunikatu ondoren. Indarrean jarraituko du lego edo konbentzio-arauek bere egokitzea eskatzen ez duten bitartean edota esperientziak bere doitzea beharrezko ikusarazten ez duen bitartean.

Protokolo hau bi urtean behin ebaluatuko da aldizka eta alde sinatzaileen arteko adostasuna beharko da aurretiaz edozein aldaketa egiteko. Prozedura honek ez du agortzen jazarpena jason duen pertsonak bide administratiboak edota judizialak (zibilak edo penalak) jorrazteko bidea, eginbide honetan ikastolaren aldetik laguntza jaso dezakelarik.

AZKEN XEDAPENAK

Ahal den guztietan, aldeen arteko adiskidetzea bilatuko du. Era berean ordea, inongo jazarpenik ez dela onartuko berretsi nahi da. Moral-jazarpena egiaztatzearekin batea, Ikastolak gure Lan Hitzarmenaren eta indarrean dagoen lan arloko legediaren barruan egoki irizten dituen neurri zuzentzaileak abian jarriko ditu.

1. eranskina. ERREKLAMZIO ORRIAREN EREDUA

KALTETUAK EGINDAKO JAZARPENAREN DESKRIBAPENA
Izen-abizenak:
Lanpostua:
Eginkizunak:
Jazarpenaren sorreraren deskribapena:
Jazarpenaren garapenaren eta oraingo egoeraren deskribapena:
Enpresaren jokabidearen deskribapena:
Konponbideak:

2. eranskina. IKASTOLAN EGINDAKO BILERAREN AKTA**1. IKASTOLAREN DATUAK:**

Ikastola:
Ikastolaren kodea:
Herria:

2. BILERARA BERTATUAK:

(Izen-abizenak eta lanpostua)

3. EZTABAIDATUTAKO GERTAKARIAK, USTEZKO JAZARPENAREN GAINEKO BEHAKETEN INGURUAN**4. ADOSTATUTAKO AKORDIOAK**

Aztertutako neurriak jazarpena ez direla erabakiko balitz, erabaki hori eragin duten datuak eta ebidentziak adieraziko dira, eta baita hartutako neurriak ere.